

הקדוש ברוך הוא נסים וגבורות
לישראל בלילה - אף פאן עשה
הקדוש ברוך הוא לשרה נסים
וגבורות בלילה.

רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים א)
ואתה ה' מגן בעדי ומרים
ראשי. אמר דוד, אף על גב שכל
בני העולם נבואו לערוך עמי קרב
- ואתה ה' מגן בעדי. בא ראה,
פתוב מגן בעדי. אמר דוד
לקדוש ברוך הוא: רבוננו של
עולם, מפני מה לא עושים בי
חתימה של ברכה כמו שחותמים
ברכה באברהם, שפתוב אנכי
מגן לך, ואומרים מגן אברהם?
אמר הקדוש ברוך הוא לדוד:
אברהם כבר בחנתיו וצרפתי,
ועומד לפני בקיום שלם. אמר לו
דוד: אם כן, (שם כו) בחנני ה'
ונסני צרפה כליותי ולבי. פיון
שעשה אותו הדבר של בת שבע,
נזכר דוד לפניו על מה שאמר.
אמר (שם יז) בחנת לבי פקדת לילה
צרפתי כל תמצא זמתי כל יעבר
פי.

אמר, אני אמרתי בחנני ה'
ונסני, ואתה בחנת לבי. אני
אמרתי צרפה כליותי, ואתה
צרפתי כל תמצא, לא מצאת
אותי כראוי. זמתי כל יעבר פי -
מי יתן והדבר הזה שחשבת,
שלא יעבר את פי. ועם כל זה
חותמים בו הברכה, שאנו
אומרים מגן דוד. ומשום כן
אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי
כבודי ומרים ראשי. (תה) ודאי
דרגה זו הפכוד שלי שאני
מתעטר בו.

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו
אתו. בא ראה, הקדוש ברוך הוא
מגן לצדיקים שלא ישלטו בהם
בני אדם, והקדוש ברוך הוא הגן
על אברהם שלא ישלטו בו ובאשתו.

עבד לה קדשא בריך הוא לשרה נסין
וגבוראן ליליא.

רבי יוסי פתח ואמר (תהלים א)
ואתה יי מגן
בעדי כבודי ומרים ראשי. אמר דוד אף
על גב דכל בני עלמא ייתון לאגחא בי קרבא,
ואתה יי מגן בעדי. תא חזי, פתיב מגן בעדי.
אמר דוד לקדשא בריך הוא, רבוננו של עולם
מפני מה לא עבדי בי חתימה דברכה כמה
דחתימי ברכה באברהם דכתיב אנכי מגן לך.
ואמרי מגן אברהם.

אמר ליה קדשא בריך הוא לדוד, אברהם
כבר בחנתיו וצרפתי וקאים קמאי
בקיומא שלים. אמר ליה דוד אי הכי (תהלים כו)
בחנני יי ונסני צרפה כליותי ולבי. פיון דעבד
ההיא מלה דבת שבע אדפר דוד קמיה על
מה דאמר. אמר (תהלים יז)
לילה צרפתי כל תמצא זמתי כל יעבר פי.
אמר אנא אמינא בחנני יי ונסני ואנת בחנת
לבי. אנא אמינא צרפה כליותי ואת
צרפתי כל תמצא לא אשפחת לי כדקא
יאות. זמתי כל יעבר פי. מאן יתן והאי מלה
דחשבת דלא יעבר לי פומאי, ועם כל דא
חתמין ביה ברכה דקאמרן מגן דוד, ובגין כן
אמר דוד ואתה יי מגן בעדי, כבודי ומרים
ראשי. (ד"א ל"ג ודאי) ודאי דרגא דא יקרא דילי
דאנא מתעטרנא ביה:

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו. תא
חזי, קדשא בריך הוא איהו מגן
לצדיקיא דלא ישלטון בהו בני נשא,
וקדשא בריך הוא אגין על אברהם דלא
ישלטון ביה ובאתתיה.

בא ראה, השכינה לא זזה משרה כל הלילה ההוא. בא פרעה לקרב אליה - בא המלאך והלקה אותו. כל פעם שאמרה שרה הלקה - היה מלקה. ואברהם היה מחזיק ברבוננו, שהרי על שרה לא יכלו לשלט עליה. זהו שכתוב (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. וכאן הנסיון שלא הרהר אחר הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יצחק, בא ראה שמשוים כף לא צנה הקדוש ברוך הוא לרדת למצרים, אלא הוא עצמו מעצמו ירד, כדי שלא יהיה פתחון פה לבני העולם שאמר לו כן, ואחר כך הצטער על אשתו.

רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים צב) צדיק פתמר יפרח פארזו בלבנון ישגה. צדיק פתמר יפרח, מפני מה הקיש צדיק לתמר? מה תמר פיון שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק, פיון שאבד מן העולם, לא עולה אחר פתחיו עד זמן רב. פארזו בלבנון ישגה - אף כף גם.

בתמר יפרח - מה תמר לא עולה אלא זכר ונקבה, אף כף הצדיק לא עולה אלא זכר ונקבה. הזכר צדיק והנקבה צדקת, כמו שאברהם ושרה. פארזו בלבנון ישגה - מה הארז בלבנון עליון על הפל והפל יושבים תחתיו - אף כף הצדיק הוא עליון על הפל והפל יושבים תחתיו. והעולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועליו העולם עומד, ובגללו נסמך, ועליו נשתל.

רבי יהודה אמר, והרי שנינו שעל שבעה עמודים העולם עומד, ככתוב (שם ט) חצבה עמודיה שבעה. אמר לו רבי יוסי, כף הוא ודאי, אבל [כאן] כל

תא חזי, שכינתא לא אתעדי מנה דשרה כל ההוא ליליא, אתא פרעה למקרב בהדה, אתא מלאך ואלקי ליה, כל אימת דאמרה שרה הוא מלקי, ואברהם הוה מתקיף במאריה דהא שרה לא יכלין לשלטאה עליה הדיא הוא דכתיב, (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח, והכא נסיונא הוא דלא הרהר אבתריה דקודשא בריה דהוא.

אמר רבי יצחק תא חזי, דבגין כף לא פקיד קדשא בריה דהוא לנחתא למצרים אלא הוא עצמו מגרמיה נחת, בגין דלא יהא פתחון פה לבני עלמא דאמר ליה כן ולבתר אצטער על אתתיה.

רבי יצחק פתח ואמר (תהלים צב) צדיק פתמר יפרח פארזו בלבנון ישגה. צדיק פתמר יפרח. מפני מה אקיש צדיק לתמר. מה תמר פיון דגזרין ליה לא סליק עד זמן סגיא, אוף הכי צדיק פיון דאתאביד מעלמא לא סליק אחר תחותיו עד זמן סגיא. פארזו בלבנון ישגא אוף הכי נמי.

בתמר יפרח מה תמר לא סליק אלא דכר ונוקבא. אוף הכי צדיק לא סליק אלא דכר ונוקבא, דכר צדיק ונוקבא צדקת, כגוונא דאברהם ושרה. פארזו בלבנון ישגא מה ארז בלבנון עלאה על כלא וכלא יתבי תחותיו, אוף הכי צדיק הוא עלאה על כלא וכלא יתבי תחותיו. ועלמא לא קיימא אלא על צדיק חד דכתיב, (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועליה קאים עלמא, ובגייניה אסתמיה, ועליה אשתיל.

רבי יהודה אמר והא תנינן דעל שבעה סמכין עלמא קיימא דכתיב, (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. אמר ליה רבי יוסי